

Blasfemi – fra synd til dyd

TERROREN I PARIS

Hans Olav Fekjær

Vi er alle sjokkert av den grufulle massakren i Paris. Men det er upresist å klassifisere det som terror. Terrorbegrepet brukes oftest om de maktesløses forsøk på å oppnå politisk endring ved å drepe tilfeldige mennesker. Dette var derimot eksekvering av en dødsdom for blasfemi, eller i mer moderne språkbruk, for mobbing av religiøs tro og symboler. Dødsdom for dette forekom i sin tid i flere land, også i Norge.

Blasfemi er i straffelovens § 142 definert som «... i ord eller handling offentlig forhåner eller på en krenkende eller sårende måte viser ringeakt for nogen trosbe-kjennelse.» Lovdata slår fast at «Historisk sett har det vært meget strenge straffer for blasfemi innen de forskjellige religioner, i alminnelighet dødsstraff etter forutgående lemlestelse.»

Også mange av oss som vokste opp i ikke-religiøse hjem, lærte som barn at blasfemi var galt. Ikke fordi

det var straffbart, men fordi en ikke unødig skal såre andre mennesker. Mens det i Norge nå er blitt stor toleranse for blasfemi overfor kristendom, tyder de store opptøyene karikaturstriden førte til at mange millioner muslimer blir såret og ydmyket.

Den intuitive og svært forståelige reaksjon på massakren er at «Fanatikerne skal ikke vinne, så vi skal fortsette med det som provoserer dem». Men ved å definere det som en kamp mellom et fåtall fanatikerne og oss, glemmer vi at for hver fanatiker er det millioner av muslimer som føler seg såret og ydmyket over karikaturene, og som ser det som et nytt bevis på Vestens forakt for muslimer. Mens fortsatt trykking av karikaturene gjør at vi kan peke nese til et fåtall fanatikere, er den viktigste virkningen å øke motsetningene mellom millioner av muslimer og Vesten.

Ytringsfrihetskommisjonen foreslo i 1999 å oppheve det norske forbudet mot blasfemi, men dette ble avvist av Stortinget. De kristne kretser som redaktør Vebjørn Selbekk represente-

rer, er de som er ivrigst på å beholde lovforbudet mot blasfemi. Det er et paradoks at han nå er synlig stolt over å ha gjort noe som millioner av muslimer oppfatter som mobbing av deres tro.

Det sies at trykkingen av karikaturene er den viktige kampen for ytringsfrihet og demokrati. Men hva tyder egentlig på at demokratiet virkelig er avhengig av at man sårer millioner av andre mennesker? Vi kan mene de som såres er gammeldagse og dumme, men vi kan neppe endre det faktum at det som tidligere var en synd også i vår kultur, fortsatt ikke anses som en dyd i alle kulturer. Da Statens Filmtilsyn i 1980 forbød filmen «Life of Brian», ble det henvisning til forbudet mot blasfemi. Så det er ikke veldig lenge siden vi nordmenn var like «dumme» som mange muslimer er i dag.

Det er blitt foreslått at Vebjørn Selbekk skal få Fritt Ords pris. Det uttrykker i klartekst at i vår kultur er blasfemi gått over fra å være en synd til å bli en dyd.

Hans Olav Fekjær,
Nesodden

hans.olav@fekjaer.org